

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

Transformational leadership of school administrators and school effectiveness under the Sisaket Provincial Administrative Organization

พินธกานต์ สกุลทอง, ประดิษฐ์ ศิลายุตร*, จำเริญ อุ่่นแก้ว**, สุรศักดิ์ ศรีกระจำง**

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r_{xy})

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นการใช้สติปัญญาตามลำดับ
2. ประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านมาตรฐานที่วัดด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมาตรฐานที่วัดด้วยผลการจัดการศึกษา ด้านมาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายใน และด้านมาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารจัดการศึกษา
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the transformational leadership of school administrators as perceived by the teachers at high school under the Sisaket Provincial Administrative Organization. 2) to study the effectiveness of school as perceived by the teachers at high school under the Sisaket Provincial Administrative Organization. 3) to study the relationship between transformational leadership of school administrators and perceived by the teachers at high school under the Sisaket Provincial Administrative Organization. The samples of this study were 269 teachers in high schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization. The instrument use in this research was the 5 level- Rating Scale. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation.

The research findings were as follows:

1. The transformational leadership of school administrators as perceived by the teachers at high school under the Sisaket Provincial Administrative Organization were at the high level in all areas and ranked from the highest to the lowest as followed: Individualized consideration, Inspiration motivation, Idealized influence and Intellectual simulation respectively.

2. The overall effectiveness of school as perceived by the teachers at high school under the Sisaket Provincial Administrative Organization were at the high level. When considering in details, it was found that at the high level in all areas and ranked from the highest to lowest as followed : the Standards that deal with teaching the learner is essential, With the result that the standard of education, The standards of internal quality assurance and the standards of governing the management of education

3. Transformational leadership of school administrators has a positive relationship with the effectiveness of schools as perceived by the teachers at high schools under the Sisaket Provincial Administrative Organization at the .01 level.

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงเป็นการสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความสำคัญต่อบทบาทและภารกิจต่างๆ ในด้านการจัดการศึกษาที่มีต่อสังคมมากขึ้น การศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นภาระหน้าที่สำคัญของรัฐจึงต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชน หรือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2454, น.8)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารงาน การบริหารงานจะประสบความสำเร็จลงได้ ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำกระจายความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารในยุคโลกาภิวัตน์ จะต้องรู้จักใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับทุกสภาพการณ์ได้ ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำ เป็นตัวอย่างในด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธา ความ

เชื่อมั่นและความเลื่อมใสในตัวผู้บริหาร เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรเกิดประสิทธิผลสูงสุด และเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน การแสดงออกของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของครูและนักเรียนเป็นอย่างมาก อันส่งผลถึงคุณภาพการบริหารงานในโรงเรียนว่าจะประสบความสำเร็จเพียงใด ฉะนั้นประสิทธิผลของหน่วยงานหรือองค์กร ถือเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารและผู้นำอำนาจไม่ใช่บุคคลคนเดียวกันได้ ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งแบบเป็นทางการเกี่ยวกับการบริหารงานที่เป็นงานประจำ เน้นการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผู้นำจะเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษสูง มุ่งการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม มองอนาคตที่ยาวไกลและพัฒนาความก้าวหน้าขององค์กร เน้นความมีประสิทธิผลขององค์กร (วิโรจน์ สารัตนะ, 2544, น.16)

โรงเรียนที่มีประสิทธิผล คือโรงเรียนที่มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้ถึงจุดสูงสุด สามารถออกไปสู่สังคมภายนอกได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ประสิทธิผลของโรงเรียนถือได้ว่าเป็นผลสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งที่เกิดจากประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผลที่เกิดจากนโยบาย และแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนที่ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีลักษณะนิสัย มีทักษะ มีบุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง, 2536, น.8) โรงเรียนที่มีประสิทธิผลหรือโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยความทุ่มเทความพยายามในทุกด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องอาศัยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันต้องอาศัยทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณภาพ รวมถึงภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้ร่วมงานยอมรับนับถือ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ที่สำคัญต้องอาศัยหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นทิศทางของการพัฒนาที่ถูกต้องอันเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหาร (วิโรจน์ สารัตนะ, 2544, น.38) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนมีความบริสุทธิ์ใจในการทำงาน และเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่นในเรื่องต่างๆ จะก่อให้เกิดความศรัทธา ความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจในการทำงานซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ (อภิวรรณ แก้วเล็ก, 2542, น.54) ภาวะผู้นำจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการใช้ภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยนงานให้ดีขึ้น (Stewart, 1985, p.92) และภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน (Reid, et al, 1988, p.24)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยจำนวนมากทั้งที่เป็นงานวิจัยเชิงประจักษ์และเชิงทฤษฎีต่างๆ ที่ศึกษาในวงการธุรกิจ อุตสาหกรรม ราชการ สถาบันการศึกษา และองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และให้ความพึงพอใจมากกว่าภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2543, น.28) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีการนำไปศึกษาและวิจัยกันมาก คือ ศึกษาจากแนวคิดของ Bass and Avolio ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Bass and Avolio, 1994, p.2)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของภาวะผู้นำโดยเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญและส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษา เนื่องจากพบว่าโรงเรียนจะมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการใช้ภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยนและพัฒนางานให้ดีขึ้น จึงเห็นได้ว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษา สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ยังไม่พบงานวิจัยที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ตามทฤษฎีของ Bass and Avolio (1994, p.2) โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้ครอบคลุมเนื้อหาภาวะผู้นำ 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Charisma หรือ Idealized Influence) ด้านการสร้าง

แรงบันดาลใจ (Inspiration) ด้านการกระตุ้นการใช้สติปัญญา (Intellectual Stimulation) และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) และประสิทธิผลของโรงเรียนตามมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) รอบที่ 3 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการศึกษาคือเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 35 โรงเรียนจำนวนครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 880 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp.608–609) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 269 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 35 โรงเรียน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 269 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และการเปรียบเทียบสัดส่วน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 269 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่ (f) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง
2. วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและรายรวม กำหนดการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย
3. การวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษตอนที่ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและรายรวมกำหนดการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ตอนที่ 4 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item Total Correlation) เกณฑ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นการใช้สติปัญญา ตามลำดับ
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านมาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา ด้านมาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน และด้านมาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนครั้งนี้ สามารถนำผลมาสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

จากสมมติฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีความสัมพันธ์กัน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษมีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันกับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมา คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ผลของการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้น่าจะมาจากเหตุผลที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ไปสู่ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และมีการกระจายอำนาจหรือเสริมสร้างพลังใจ เป็นผู้นำที่มีคุณธรรมและกระตุ้นให้ผู้อื่นตามมีความเป็นผู้นำและการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และมุ่งสำเร็จในงานและโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นภาวะผู้นำที่ต้องการอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและซับซ้อนในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่เป็นผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้รับกรอบพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้บริหารในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษทุกคน ต้องผ่านการคัดเลือกก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการครู (กค.ศ.) ในการกำหนดเกณฑ์ด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์การรับราชการและสมรรถนะทางการบริหาร ความเหมาะสมกับตำแหน่ง และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นผู้บริหาร เมื่อได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะและสมรรถนะที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในการบริหารการจัดการศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Baldygo (2003, PP.190–A) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ในมหาวิทยาลัยชุมชนในอเมริกา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับสูง จะมากกว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารผู้นำในระดับรองลงมา และการสนับสนุนต่างๆ จากผู้นำระดับมาก เป็นพื้นฐานในการถ่ายทอดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับรองลงมา ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของงาน ประสิทธิภาพของผู้นำและความพึงพอใจในตัวผู้นำ สอดคล้องกับการวิจัยของ ธวัชชัย หอมยามเย็น (2548, น.81–91) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีระดับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วรณวิสา ไชยลาแสง (2551, น.184–189) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อทีมงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1–7 พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ บัวน้อย กันนิตา (2552, น.108–113) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ พิชัย (2553, น.138–140) ได้ศึกษา ภาวะผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการสร้างแรงบันดาลใจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา ผ่านสอน (2553, น.107–110) ได้ศึกษาภาวะผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการสร้างแรงบันดาลใจในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทลววัลย์ สารสุข (2553, น.67–77) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ รัตนติยา (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษากายในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัว ลำภู เขต 1 และ 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญาและการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีประสิทธิผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ มาตรฐานผลการจัดการศึกษาได้แก่ ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนา และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือมาตรฐานการบริหาร

จัดการศึกษาผลของการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้จะมาจากเหตุผลที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครูมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลนั้นโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารมีครูและบุคลากรทางการศึกษามีการกำหนดนโยบายต่างๆ ของโรงเรียนที่สอดคล้องความเชื่อความศรัทธาของสังคมนั้นๆ ให้มีความทันสมัย ทันกับความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงและมีการดำเนินการประเมินประสิทธิผลในแง่ของเป้าหมายและในแง่ของระบบทรัพยากรซึ่งการประเมินประสิทธิผลโดยใช้หลายเกณฑ์เพื่อรองรับการพัฒนาด้านอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันธิตา ผ่านสอน (2553, น.107–110) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ เฉลา ระโหฐาน (2553, น.102–112) พบว่าการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต ทองอาจ (2553, น.114–120) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวม และประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา วิจิตรวงศ์ (2551, น.67–78) ได้ศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ พิชัย (2553, น.138–140) ได้ศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2 พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ Leithwood and Jantzi (2000, pp.112–129) ได้เสนอแนะว่าผู้บริหารที่มีภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครู มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยทางอ้อม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา วรฤทธิ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1–3 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน รองลงมาคือด้านความสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

3. รายละเอียดของความสัมพันธ์ อภิปรายแยกทีละองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เรียงตามลำดับจากค่าประสิทธิจากค่าสูงสุดได้ดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ตามลำดับดังนี้

3.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลโดยรวม โดยมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียน ด้านมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน รองลงมาคือ ด้านมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมาตรฐานการบริหารจัดการศึกษา และด้านมาตรฐานผลการจัดการศึกษา ตามลำดับ ผลการค้นพบระดับของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับที่สูงที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ สามารถกระตุ้นความรู้สึกด้านอารมณ์ของครูโดยการแสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบที่ดี เป็นที่ยกย่อง

เคารพนับถือ ศรัทธาและภูมิใจ สร้างวิสัยทัศน์ร่วมบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันธุ์เทพ ใจคำ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 มีประสิทธิผลของโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน แบบสนับสนุน แบบมีส่วนร่วม และแบบเน้นความสำเร็จ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา ทศน์ละไม (254, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3 โดยใช้กรอบแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ แบส และ โอวลิโอ และกรอบแนวคิดการประเมินประสิทธิผลของ มอท. พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของจันธิตา ผ่านสอน (2553, น.107-110) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Selim (2001, Online) ได้ศึกษาเพื่อประเมินรูปแบบของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการศึกษาในขอบเขตของภาวะผู้นำทางวิชาการและโรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่สนับสนุนโดยการวิจัย ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบของภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นองค์ประกอบที่มีความซับซ้อนและหลากหลาย แต่ก็สามารถที่จะรับรู้ได้ระดับบุคคล ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวผู้วิจัยได้แนะนำว่าโรงเรียนควรมีทีมผู้นำทางวิชาการที่มีเอกลักษณ์และมีระบบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถจำแนกได้โดยอธิบายความสัมพันธ์ภายในระหว่างบทบาทและการปฏิบัติมากกว่าการเน้นภาวะผู้นำทางวิชาการของแต่ละบุคคล

3.2 ด้านการกระตุ้นการใช้สติปัญญาพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลโดยรวม โดยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน รองลงมาคือ ด้านมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมาตรฐานการบริหารจัดการศึกษาและด้านมาตรฐานผลการจัดการศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นผู้กระตุ้นทางปัญญา สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิด วิธีการใหม่ๆ ให้แก่ครู ด้วยกระบวนการทำงานร่วมกันเพื่อแสวงหาหนทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาโดยการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัจจัย เพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดจนสามารถแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการตามภารกิจ เป็นผู้นำทางวิชาการนำการวิจัยและพัฒนาช่วยในการยกระดับการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเติมเต็มศักยภาพและพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการปฏิบัติดังกล่าวยังสามารถช่วยสร้างเจตคติของนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนานตนเอง พร้อมทั้งรับวิทยาการใหม่ๆ บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยนำนวัตกรรมใหม่ๆ และระบบสารสนเทศมาใช้ในทุกงาน เชื่อมโยงสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาให้นักเรียนได้รับการพัฒนาจนสามารถสร้างองค์ความรู้และมีการพัฒนาการตามมาตรฐานและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัตน์ มะโนวัฒนา (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิทักษ์ รันรติยา (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 และ 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chell (2001, Online) ได้ศึกษารูปแบบบทบาทของผู้นำในอนาคตพบว่าโรงเรียนซึ่งปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่แสดงออกให้ครูรับรู้ถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งของผู้บริหารโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้เปรียบเทียบกับมากกว่าโรงเรียนซึ่งปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่อ่อนแอกว่า

3.3 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลโดยรวม โดยมีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ด้านมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน รองลงมาคือ ด้านมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมาตรฐานการบริหารจัดการศึกษาและด้านมาตรฐานผลการจัดการศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ สามารถปลุกเร้าทางด้านอารมณ์ จิตใจ ให้ครูได้ตระหนักในภารกิจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีเจตคติ มีขวัญกำลังใจ กระตือรือร้นและอุทิศตนในการปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจที่จะประสบผลสำเร็จ พึงสังเกตได้ว่า องค์ประกอบด้านการเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ มีค่าความสัมพันธ์ระดับสูงใกล้เคียงกับการกระตุ้นทางปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัว้อย กันนิดา (2552, น.108-113) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลา ระโหฐาน (2553, น.102-112) การวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Joseph (2000, Abstract) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลเกี่ยวกับการส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ การส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยใช้มิติการมองของครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลมีลักษณะพิเศษ 2 อย่าง คือ การพูดคุยกับครูเพื่อส่งเสริมการมีปฏิกริยาย้อนกลับ และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

3.4 ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลโดยรวม โดยมีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน รองลงมาคือ ด้านมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมาตรฐานการบริหารจัดการศึกษาและด้านมาตรฐานผลการจัดการศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านปัจเจกบุคคล โดยให้ความเอาใจใส่กับครู ด้วยการให้คำแนะนำ ปรึกษาในงานที่กำลังปฏิบัติอยู่โดยคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล และให้ความเสมอภาคกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม พินธุรงค์ (2553, น.99-100) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของงานบุคคลมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ถึงระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา วรฤทธิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1-3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก ที่ระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Printy (2003, Abstract) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน และผลการปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงและผู้นำบริหารโรงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ในด้านภาวะผู้นำ

ระหว่าง ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู และเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนปฏิรูปการศึกษา จำนวน 24 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 8 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 8 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 8 โรงเรียน เนื่องจากข้อมูลมีหลายระดับ จึงวิเคราะห์ข้อมูลแบบพหุระดับเชิงลดหลั่น (Hierarchical Linear Modeling: HLM) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจำเป็น แต่ไม่เพียงพอต่อการเป็นภาวะผู้นำแห่งการเรียนการสอน เมื่อนำภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมาพิจารณา ร่วมกับภาวะผู้นำแห่งการเรียนการสอน เป็นรูปแบบของภาวะผู้นำจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนซึ่งพิจารณาจากคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หน่วยงานต้นสังกัด ควรนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในแต่ละองค์ประกอบให้มีระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนโดยเฉพาะด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ควรจัดหลักสูตรอบรมสำหรับผู้บริหารให้เป็นผู้มีความสามารถในการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล โดยพัฒนาหลักสูตรทั้งนี้เนื้อหาและเทคนิคในการฝึกอบรม ในระดับปฏิบัติการควรสนับสนุนให้ผู้บริหารได้ร่วมกันดำเนินงานในลักษณะทำงานเป็นทีมเพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และคำนึงถึงความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล อันจะนำไปสู่การยอมรับซึ่งกันและกันมากขึ้น

2. หน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องควรนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเฉพาะด้านมาตรฐานผลการจัดการศึกษาโดยการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้นำทางวิชาการ พัฒนาครูให้มีสมรรถนะตามสายงาน มีความรู้ความสามารถในการนำหลักสูตรแกนกลางมาปรับใช้ให้ตรงกับบริบทของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีกิจกรรมด้านดนตรีและกีฬา อันจะเป็นการสร้างวินัย ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียน

3. หน่วยงานต้นสังกัด ควรใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงภาวะผู้นำ ให้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเฉพาะด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ผู้บริหารควรแสดงออกแก่ครูในโรงเรียน ให้ต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยดำเนินนโยบายในลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นวิธีที่นำผลการปฏิบัติจากระดับผู้ปฏิบัติมาเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนนโยบายให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จันธิดา ผ่านสอน. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉลภา ระโหฐาน. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ณัทลวัลย์ สารสุข. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธนิต ทองอาจ. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธวัชชัยหอม ยามเย็น. (2548). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัวน้อย กันนิดา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง. (2536). จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาพการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2542). มองการศึกษาขั้นพื้นฐานไทยก่อนปี 2000. กรุงเทพฯ: ไอที ปรีทัศน์.
- พันธุ์เทพ ใจคำ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พิทักษ์ รันรติยา. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภูเขต 1 และ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ไพฑูริย์ พิชัย. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2543). ผลการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้นำนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษาดุสิตบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่ง แก้วแดงและชัยณรงค์ สุวรรณสาร. (2536). เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 10-12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งนภา วิจิตรวงศ์. (2551). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.
- วรรณวิสา ไชยลาแสง. (2551). การศึกษาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อทีมงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2544). โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีทางบริหาร. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.
- อภิวรรณ แก้วเล็ก. (2542). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัจฉรา วรฤทธิ์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษเลย เขต 1-3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- อุดม พินธุรักษ์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
การบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- Baldygo, Robert S. (2003). "Cascading of Transformational Leadership in American community Colleges".
Proquest-Dissertation Abstracts. Nova Southeastern University.
- Bass, Bernard and Avolio, Bruce. (1994). **Improving organizational effectiveness through
transformation leadership**. California: Sage Publication Inc.
- Chell, Jan. **Introducing Principal to the Role of Instructional Leadership : A Summary of Master's
Project**, (serial online). 2001(cited 2013 August 20). Available: [http://
www.ssta.sk.ca/research/leadership/95-14.html](http://www.ssta.sk.ca/research/leadership/95-14.html).
- Joseph, Claudet. (2000). "Integrating School Leadership Knowledge and Practice Using Multimedia
Technology : Linking National Standard, Assessment, and Professional Development," **Journal**
- Krejcie, Robert V. and Morgan W. Dargle. (1970). "Determining Sample Size For Research Activities,"
Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607-610.
- Leithwood, Kenneth, Doris Jantzi & Alicia Fernandez. (1994). **Transformational Leadership and
Teachers' Commitment to change**. In Murphy, Joseph and Karen Seashore Louis, eds.
Reshaping the Principal Ship: Insight for Transformational Reform Efforts. (P.77-98). California:
Corwin Press.
- Printy, M. Susan. (2003, September). "Principal leadership and school performance : An integration of
transformational and instructional leadership." **Educational Administration Quarterly**. 39 (3):
370-397.
- Selim, Philip D. **Sources of Instructional Leadership**. (serial online). 2001 December (cited 2013
August 25). Available: http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digest/ed308568.html.
- Stewart, J. (2000). **The Dynamic of the Corporate Education Market and the Role of Business
Schools**. *Journal of Management Development*. 19(3): 207-219.